

REDACȚIA

Arad, Doak Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10 .
 pe 1/4 an 5 .
 pe 1 lună 2 .
 Nr-ii de Duminecă pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate
 pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se însoțesc.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Doak Ferencz-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.
 de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Serisori nefracate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

NECESITATEA INTERNATELOR DE BĂEȚI.

De un timp încoace nădejdi veșele încolțesc în inima aceluia dintre noi, cari prin bună și corectă creștere a tinerimii noastre voim să asigurăm soarta și norocul din viitor al națiunii române. Aceste nădejdi sunt legate de mișcarea pornită în mijlocul societății românești, ca să dea școlii mână de ajutor în lucrarea cea grea a creșterii și fericirii tineretului nostru școlar. Mișcarea aceasta este pornită din marea îngrijorare, de care suntem cuprinși în fața învalmășelii și stricăciunii morale, ce o vedem tot mai amenințată întinzându-se în șirurile fragede ale tinerimii studioase începând de la școlile medii până sus la academii și universitate.

Nici odată mai mult de cât astăzi nu s'a arătat mai lămurit adevărul, că școala și familia trebuie să lucreze împreună mână în mână la creșterea tinerimii, la formarea caracterelor. Până acum la noi românii, cu puține excepțiuni, sarcina de a se îngriji de creșterea intelectuală, morală și trupească a studenților noastre gimnasiale și universitare a fost lasată toată pe umerii școlii. Și nu ne putem plânge până acum din gimnasiile românești a și răsărit o tinerime în toate privințele bine crescută chiar din școlile străine, gimnasiile și universitățile în butul tuturor cursurilor și unicităților de țară, tinerimea noastră, mulțămă calitatilor sale superioare a eșit în genere sănătoasă și bine calificată.

Dar timpurile s'au înăsprit, ispitele s'au sporit și o atmosferă încărcată de baccii stricăciunii apăsă asupra întregii societăți. Astfel astăzi și tinerimea studioasă este expusă la curente bolnăvicioase în măsura cu mult mai mare ca în trecut. Vorbim din inima plină de mâhnire a o mulțime de părinți, cari își trimit la distanțe mari

prin orașe băieții la școală. E grozav să auzi din graiul acestor părinți, la câtă jertfă materială, la câtă neliniște și suferință osândește adeseori purtarea fiilor lor îndepărtați! Și toată această nenorocită stare de lucruri este de acolo, că în cea mai mare parte școlarii îmbrășiți cu cuartirile lor prin suburbiile orașelor nu au afară de școală îngrijirea și supravegherea corespunzătoare. Li lipsește școlii indispensabilul ajutor al familiei, afară de care nu-și poate îndeplini chemarea sa după-cum ea singură ar dori și precum cer cu tot dreptul părinții școlariilor.

Ajutorul acesta îl va avea școala atunci, când pretutindenea se vor înființa în apropierea ei seminarii, internate s'au alunece, în cari studenții români să aibă ca într-o mare familie românească locuință și mâncare sănătoasă, și să aibă mai ales îngrijire și supraveghere părintească.

Ca toate ideile sănătoase și de progres, astfel și ideea înființării de astfel de internate, la noi românii târziu și cu greu se popularizează. E curios, că până când pentru școlile noastre de teologie și pedagogie existența seminariilor este un lucru de sine înțeles pentru studenții de la celelalte școlile medii și superioare necesitatea internatelor a fost până acum chiar desconsiderată. Dintre gimnasiile românești numai cea din Blaj și Beiuș au norocirea de sprigi născuți considerabil al internatelor. A fost vrednicia Metropolitului Vancea, a Episcopului Pavel și Goldiș, că până acum avem 2 internate gr.-cat. și unul gr. or. în cari se cresc anual câte 400 de tineri. Celelalte câte-va mii de școlari gimnasiați români sunt în parte cea mai mare lăsați la voia întâmplării. Unii din părinți mai avuți sunt așezați în familii bune, poate pe la profesori (ceea ce nu se prea cuvine)

și pentru întreținerea lor părinții trebuie să cheltuiască câte 5—600 fl. la an. Aceștia încă din gimnasiu se fac domnișori, cavaleri, îmbrășiți, îmbrăcați și încălțați totdeauna după moda cea mai nouă mai elegant și mai scump, decât profesorii lor. Aceștia ai ocaziune a-și agonisi toate calitățile speculanților, de care geme societatea, cari cred, că cea mai mare lor bravură este să cheltuiască câți mai mulți bani storși de la părinți tot după moda cea mai nouă, pe cale telegrafică. Nu-i vine omului să creadă că atât rafinerie, câte vițuri se îngânădesc în cursul celor opt ani de studiu în sufletul acestor școlari. Unii sunt nevoiți a-și ucide trupul și a-și învenina inima prin cuartirile cele mai nesănătoase, în societatea servitorilor și a altor elemente sociale, de la cari numai exemple de bună purtare nu pot lua. Soarta acestora este une-ori neliniștit de tristă și după absolvarea claselor gimnasiale li vedem niște suflete ofilite închise în trupuri nesănătoase. Când ajung la universitate, creadă cu-i îi place, că aceștia sunt urmașii Romei și că ei pot ajunge vrednici conducători ai națiunii.

Este o însă datorință națională și patrioticească ca să ne gândim odată serios asupra acestei chestiuni de creștere a tinerimii noastre să fie adăpostită de toate spitalele și de toți dușmanii, ce atâtea jertfe seceră în șirurile ei. Dacă soarta a voit, ca să nu ne putem nici pe banii nostri a ridica gimnasiile și universitățile românești, dacă tineretul nostru este osândit să își câștige cultura în școlile străine, nu se este iertat să ne împăcam nici când cu gândul și cu situația asta ne-naturală. Pururea să avem în vedere adevărul pedagogic, că creșterea și cultura unei tinerimi numai atunci este bună și fericitoare, dacă se face

în spirit național. O tinerime română fără creștere națională românească nu poate forma viitorul dorit al poporului român. Trebuie deci să facem tot ce ne stă în putere și de la care nimenea nu ne poate opri, că școlarii români, cari învață la gimnasiile străine să aibă cel puțin în familie ocaziune a se crește românește. Nimenea nu ne poate împedea, ca în toate locurile, unde tinerii nostri învață la școlile străine să creăm pe seama lor familii-internate românești, în cari pe lângă locuință și mâncare bună, vorba, rugăciunea și cântarea românească, să fie stăpână în casă.

Înființarea de astfel de internate nu este un lucru așa de greu, cum poate multora li se pare. Din potrivă este lucrul cel mai simplu și mai ușor. Cu 25—30.000 florenți se poate ridica un internat de băeți, care să ofere adăpost comod la 50 de elevi.

Cam atâtea a costat ridicarea și arangierea completă a internatului diecesan gr.-or. din Beiuș, care formează proprietatea diecesei Aradului. Acest internat, precum ne-am informat, se susține singur pe sine din taxele destul de moderate ale elevilor, dintre cari 5 înși au întreținere gratuită. Pe lângă o chiverniseală bună s'ar putea face la un astfel de internat și o economie de câte-va mii de florenți anual, eventual s'ar putea da întreținere gratuită la 5—6 elevi.

Exemplul diecesei aradene l'ar putea ușor imita și celelalte dieceși române și astfel în scurtă vreme să avem în toate părțile tot atâtea redute de apărare a tinerimii noastre în contra tuturor inimiilor văzuți și nevăzuți a creșterii sale fizice, morale și naționale.

În Lugoj din noblețea și însuflețirea națională a fericitului Dr. Liviu Marcu încă s'a înființat un asumaș,

PETRU CAZACUL.

DE

IOSIF POPESCU.

VII.

Tronul.

(Urmas).

Trecuseră câte-va luni dela cele istorisite. Mari schimbări se făcuseră în Moldova. Sărmana țeară bântuită de atâtea nenorociri ajunsese acum fără stăpân. Ce se întâmplase? O vom spune în câte-va cuvinte.

Am lăsat pe Aron-Vodă în momentul, când a pornit în contra rebelilor. Era lucru natural ca Vodă, care adunase armata repede și în secret să fie gata mai curând, decât Ionașcu, numit de rebelii Bogdan-Vodă. Sărmanul Ionașcu, tot aștepta știri dela fidelul său Lambru, și nu știa că pretinsul comis îi tradase partida de mult și-și primise în frunte răsplată pentru cea faptă mârșavă. El sta dară pe lângă Reuț înaintând încet, pe când bravii săi soldați așteptau cu nerăbdare să fie conduși la lupte și la prăzi. Neresoluțiunea tinerului conducător îi făcea să murmure. Părcălabul Orcheianul, care credea că lucrează în interesul Mariei căutând a resturna pe Aron, îndemna pe Ionașcu să plece.

— »Să mai așteptăm,« zicea acesta, »aștept știri dela Iași.«

El tot aștepta înzdar. Cu toate acestea știrile nu întârziară. Veghile sale veniră într-o zi într'un suflet să-i spună că Aron se apropie cu trupe numeroase. Această știre avu efectul unei lovituri de trasnet. În primul moment Ionașcu își perdă capul și nu știu ce să înceapă.

Din norocire Orcheianul era soldat încărunțit în lupte și știind de-i așteaptă pe toți, dacă vor fi învinși, își păstră sângele rece.

Soldații erau înfuriați și puțin a lipsit, ca să nu răsplătească lui Ionașcu întârzierea lui neexplicabilă.

— »Suntem tradați!« strigau ei. Abia îi succese părcălabului să-i liniștească.

— »Eată, Măria-ta,« zise el către Ionașcu, »unde am ajuns cu știrile dela Iași. Acum puțină speranță de victorie te mai rămâne. Cel puțin să ne vindem vieța scump.«

— »Nu mă învinovăți, părcălab,« observă Ionașcu. »Întârzierea mea era motivată,« și el istorisi învoiala sa cu Lambru. În sfârșit adăogă: »s'au că acel servitor m'a tradat, s'au a murit pe neașteptate. Fie cum va fi, nu se va zice că Bogdan-Vodă nu și-a făcut datoria.«

Voind să-și repare greșeala, Ionașcu luă ultimele dispozițiuni pentru a rezista lui Aron. Într'adevăr în tot arangementul său nu se vede nici urma unei tactice militare, dar nici Vodă nu era mai iscusit. Tot ce putea decide lupta era bravura și întâmplarea.

Cu toate acestea Aron înaintând cu precauțiune și aflând prin spionii săi pozițiunea nefa-

vorabilă în care se afla Ionașcu, se grăbi a ocupa unele înălțimi, care dominau trupele adversarului său. Aceasta însă nu putea să-i folosească toate avantajele oferite de teren.

Ionașcu însuși pe ai săi cu o cuvântare înfocată, în care le promitea răsplată și privilegii în cas de victorie. Dar nu avea trebuință să încurageze pe acești bravi luptători, ci mai mult să-i rețină, recomandându-le sânge rece. Era de altcum lucru natural. În rangurile rebelilor se aflau tot Moldovenii curați, cari se luptau pentru a-și scăpa țeara de ruină și de un tiran. Puțin le păsa deocamdată cine va lua locul lui Aron; totul era să scape de el.

În armata lui Aron predominau străinii: Unguri, Cazaci, Poloni cari se luptau cu speranță că vor face prăzi bune. Ce e drept Aron nici nu pregetase să le promită marea cu sarea nu mai să învingă. De altă parte trupele lui Aron erau în număr mai mare.

Abia se dede semnalul de atac, și adversarii sa aruncară unii asupra altora cu o furie oarbă. Atacul îl deschiseră călăreții lui Aron, cari protegiați de pușcașii așezați pe o înălțime, se repeziră asupra lui Ionașcu. Cavaleria acestuia îi întâmpină dar era mai slabă și cu toată bravura sa trebui să se retragă. Atunci grăbi în ajutor pedestrima lui Ionașcu în șiruri dese, în frunte cu lăncile. — Călăreții se retraseră din naintea acestui zid neștrăbătut și făcură loc pedestrimii lui Aron. Cele două armate se ata-

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — In timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă.

Este nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blond-aurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngreșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

698 - 29

SPIRT CONTRA REUMEI

(spiritul „Mankós“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amortirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghele, paralizii, amorțeală de mușchi și vine, precum și pentru favorizarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la obosele turistilor, înainte și după tură mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

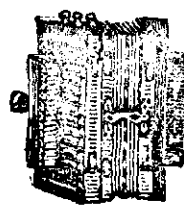
în ARAD.

Telefon 111.

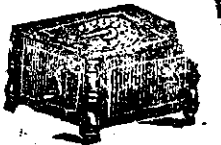
HARMONICI și ARISTOANE

din cele mai renumite fabrice.

Vânzarea în detalii cu prețurile fabricii.

Harmonică Nr. 1 calitate superioară cu 3 burdufuri, 10 clape, claviatură deschisă, folie legate de jur împrejur cu nickel, 2 registre și 2 basuri. Prețul 10 cor. 75 fileri. — Această harmonică însă cu 2 registre și 1 tremolo 12 cor. 75 fileri.

Harmonică Nr. 2 calitate extrafină, lemn de mahagoni, tonuri de oțel, 10 clape, claviatură deschisă, clape aurite, 2 burdufuri, folie legate la colțuri cu nickel, 2 registre, 1 tremolo și 2 basuri. Prețul 14 cor. 75 fileri. — Această harmonică însă cu 2 registre 17 cor. 75 fileri.

Harmonică Nr. 3 cu 19 clape în două rânduri, 3 burdufuri, 4 registre, 4 basuri, tonuri de oțel. Prețul 19 cor. 75 fileri. — Metodă practică cu ajutorul căreia poate învăța ori-cine să cânte imediat cu harmonică. Prețul — 75 fileri. Această metodă conține 28 cântece, din cari sunt 6 românești. NB. Transportul costă la ori-care harmonică — 85 fileri.

Ariston perfecționat cu note de metal. Mărima Nr. 1: lungimea 26 cmtr., înălțimea 19 cmtr. costă împreună cu 6 note 29 cor. 75 fileri. — Mărima Nr. 2: lungimea 37 cmtr., lățimea 35 cmtr., înălțimea 17 cmtr., împreună cu 6 note 35 coroane. — Adăus pentru porto 1 cor. 25 fileri.

Instrumente musicale

cu cari ori-cine,

— chiar și copiii începând de 5-6 ani, —

poate cânta imediat

cele mai frumoase cântece, fără a avea cea mai mică idee de note sau musică. — Nr. 1 Piston 3. — cor. — Nr. 2 Clarinetă 2.75 cor., adăus pentru porto 58 fileri, cu câte 38 cântece, din cari 12 sunt românești. La nemulțumire se înapoiază imediat banii. — Se expediază cu ramburs sau contra-mandat postal trimis înainte.

Nr. 1

Nr. 2

Aparat de ras

cu care

ori-cine se poate rade cu cea mai mare siguranță fără a se tăia

Acest aparat este cel mai nou, cel mai solid și cel mai practic din câte se află în comerț. — Prețul aparatului împreună cu curea de ascuțit și toate accesoriile necesare este cor. 8.75. Porto costă 85 fileri.

Mașină de tuns

ultimul model, sistem francez, cu care ori-cine poate tunde fără nici o practică. — Prețul mașinei complete este cor. 10. — Porto costă 85 fileri.

La nemulțumire se înapoiază imediat banii. — Se expediază cu ramburs sau contra-mandat postal trimis înainte.

Singurul depositar pentru Austro-Ungaria și străinătate:

88 12-50

SAMU LINDENBERG, Budapesta,

Hermine-uta nr 21/D.

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli și turturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, senza. auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma podagră, iachias, udulul în pat, influența, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inasurarea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afecțioare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja iestinatatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 - 98

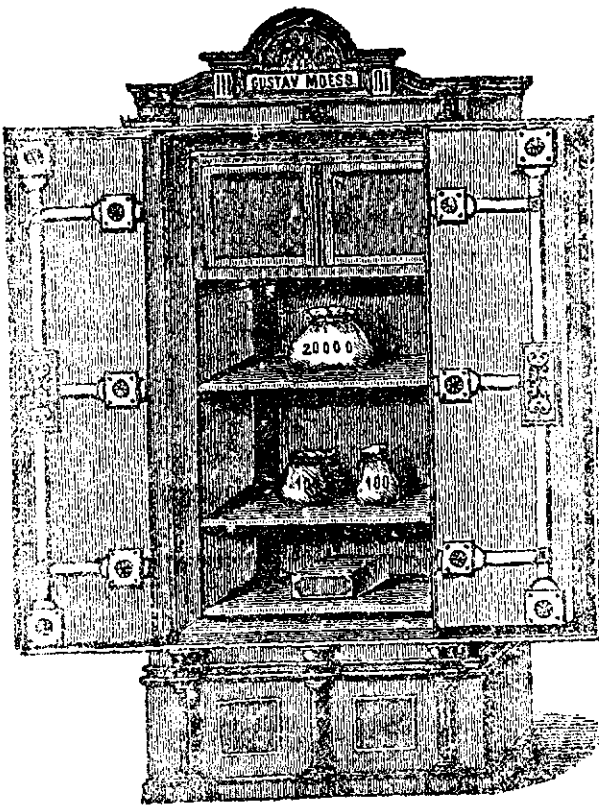
Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

Fabrică de Casse.

Subscriși mi iau voie a face atent p. t. publicul, că în atelierul meu se construiesc

Casse de fer

obișnuite, din cel mai solid material, sigure contra focului și spargeret.

Casse-Panczer

pentru bănci, construite din cel mai veritabil oțel.

Ori-ce spargere e absolut posibilă fie cu ori-ce instrumente anume meșteșugit pentru scopul acesta.

Garantez pe deplin că în termen de 24 oare aceste Casse nu se vor pute găuri.

Rog deci On. public, care are trebuință de Casse de fer, să mă onoreze cu încrederea și cu comanda sa, asigurându-l că va fi deplin satisfăcut.

— Pentru biserici și comune liferez Casse pe lângă solvire în rate după învoială. —

In-talara de lumină Atycelen.

— Lista prețurilor gratuit și franco. —

Correspondență în toate limbile patriei.

Cu distincă stimă

GUSTAW MOIESS,

fabrică de casse

Sibiu, strada Poplăcei-mari nr. 8.

780 - 12